

Bedre byklima

16.-22. september

I BYEN UTEN BILEN

EUROPEISK
MOBILITETSUKE

Privatbiler slipper ut store mengder klimagasser som bidrar til klimaendringene. De har også en stor effekt på livskvaliteten i byene. Det er derfor viktig at offentlige myndigheter og innbyggere i alle deler av EU går over til mer bærekraftige former for transport.

Ved å gjøre dette vil de bidra til å redusere virkningen av klimaendringer og forbedre levestandardene i våre byer og tettsteder.

Kommisjonær for miljø, Stavros Dimas

Bedre byklima

I sin siste rapport konkluderte FNs klimapanel (IPCC) at globale utslipp av menneskeskapt klimagasser vil fortsette å øke over de kommende tiår. Disse utslippene, som for det meste består av metan (CH₄), nitroksider (N₂O) og karbondioksid (CO₂), forårsaker allerede global temperaturstigning, noe som resulterer i stigende havnivå, endringer i økosystemer og økt utbredelse av smittsomme sykdommer. Det finnes også i økende grad belegg for at økt temperatur er forbundet med hyppigere og mer ødeleggende ekstreme vær fenomener, som orkaner, oversvømmelser og tørke.

Vår nåværende reiseatferd, som er sterkt avhengig av bruken av fossilt brensel i private biler, er ikke bare en kilde til CO₂-utslipp. Den har også virkninger for "klimaet" i våre byer og tettsteder, som plages av luftforurensning og støy fra trafikken, drepte og skadede på veiene, trafikkbelastning og mangel på offentlige rom og sosial samhörighet. Selv om den senere tids utvikling av mer miljøvennlige og energieffektive kjøretøyer, alternative drivstoffer og intelligente transportsystemer virker lovende, representerer disse alene ikke noen endelig løsning, ettersom befolkningen øker og bilbruken bare vokser fra år til år.

Gjennom å gjøre "Bedre byklima" til det sentrale temaet for 2009 ønsker EMU å opprette en forbindelse til FNs Klimakonferanse i København i desember 2009, og samtidig vise at innbyggere og lokale myndigheter kan bidra til kampen mot global oppvarming ved å legge til rette for en radikal endring vekk fra privat bilbruk over mot mer bærekraftige transportformer, som sykling, gange, kollektivtransport, bildeling og samkjøring. Ved å gjøre dette bidrar de også til bedre livskvalitet på lokalt nivå.

Som innbygger kan jeg gjøre følgende for å bidra til et bedre byklima:

- Velge å bo nær offentlige transportforbindelser og nær min arbeidsplass.
- Prøve ut alternativer til bilbruk, som gange, sykling, kollektivtransport, bildeling og samkjøring.
- Kreve fleksitid eller arbeid hjemmefra.
- Når jeg må bruke bilen vil jeg kjøre så jevnt som mulig for å redusere eksosutslipp, alltid respektere fartsgrensene og forsikre meg om at bilen er godt vedlikeholdt og at hjulene har anbefalt lufttrykk.
- Oppfordre min arbeidsgiver til å utvikle en plan for arbeidsreiser.
- Velge nærmeste skole for mine barn, og delta i skolens initiativer av typen "vandrerbuss" eller "sykkelbuss".
- Gjøre mine barn kjent med lokal kollektivtransport, rutetabeller og reising på egenhånd.
- La mine lokale myndigheter se at jeg støtter tiltak for forbedring av forholdene for kollektivtransport, syklist og fotgjenger.

Som lokal myndighet kan jeg gjøre følgende for å bidra til et bedre byklima:

- Planlegge byen slik at innbyggerne ikke behøver å reise så langt og så ofte.
- Utvikle en plan for bærekraftig bytransport.
- Begrense atkomst for biler og parkering i bestemte områder.
- Innføre soner for reduserte utslipp.
- Innføre 30 km/t som standard fartsgrense i byområdet.
- Avskaffe systemer for enveis høyhastighetstrafikk over flere filer.
- Arbeide med lokale bedrifter for å bistå dem i utvikling av planer for arbeidsreiser.
- Arbeide med skoler for utvikling av planer for reising til skolen.
- Investere i offentlig transport for å sikre at denne er av høy kvalitet, hyppig, pålitelig, nøyaktig, trygg og ren, og med rimelige takster.
- Sikre at fotgjenger og syklist kan bevege seg trygt og direkte rundt i byen (for eksempel ved å tillate at syklist benytter enveiskjørt gater i begge retninger).
- Fastsette en dato for oppfyllelse av målet om ingen dødsulykker i trafikken.
- Gjennomføre informasjonskampanjer for å oppfordre innbyggere og bedrifter til å begrense sin bruk av bil.
- Utveksle praktiske erfaringer om bærekraftig transport med andre byer i Europa.
- Overvåke luftkvaliteten og offentliggjøre resultatene regelmessig.

Om Europeisk Mobilitetsuke

Europeisk Mobilitetsuke (EMU) er en årlig kampanje for bærekraftig transport i byer, og er organisert av bynettverkene EUROCLITIES, ENERGIE-CITÉS og CLIMATE ALLIANCE, med politisk og økonomisk støtte fra EUROPAKOMMISJONEN, Generaldirektoratet for miljø.

Formålet med kampanjen – som finner sted fra 16. til 22. september hvert år – er å oppfordre lokale myndigheter i Europa til å sette i verk bærekraftige transporttiltak og invitere sine innbyggere til å prøve ut alternativer til bruk av bilen.

Kampanjeuken kulminerer med arrangementet "I byen uten bilen!", der de deltagende byene og kommunene over en hel dag reserverer ett eller flere områder for fotgjengere, syklistene og kollektivtransport.

Siden starten i 2002 har omfanget av Europeisk Mobilitetsuke økt jevnt over hele Europa og verden forøvrig. I 2008 ble det satt deltakerrekord, ved at 2 102 europeiske byer, som til sammen representerte 137 700 000 innbyggere, var offisielt registrert i kampanjen. Totalt ble det gjennomført 7 677 permanente tiltak, hovedsaklig med fokus på infrastruktur for syklistene og fotgjengere, redusert trafikkvolum, bedre tilgjengelighet til transport og bevisstgjøring om bærekraftig reiseatferd.

Hvordan kan lokale myndigheter delta?

Lokale myndigheter oppfordres til å bidra til kampen mot klimaendringer og til å forbedre livskvaliteten på lokalt nivå ved å gjennomføre og fremme bærekraftige transporttiltak.

For å delta i kampanjen Europeisk Mobilitetsuke inviteres de til å:

- Registrere sine arrangementer på www.mobilityweek.eu i samsvar med den generelle planen og retningslinjene for initiativet.
- Undertegne Europeisk Mobilitetsukes charter (kontroller dette kravet hos din nasjonale koordinator).

Kriterier for deltakelse er:

- Å organisere en uke med aktiviteter basert på det sentrale temaet for 2009, "Bedre byklima".
- Å gjennomføre minst ett nytt permanent tiltak som bidrar til et skifte av transportmåter bort fra privatbil til mer miljøvennlige former. Der det er mulig bør minst ett av disse omfatte en permanent

omdisponering av gategrunn til fordel for fotgjengere, syklistene og kollektivtransport (f.eks. stenging av veier, bredere fortau, ny sykkelsti eller nytt kollektivfelt, nytt program for reduksjon av trafikkvolum, senket fartsgrense).

- Å organisere et arrangement under tittelen "I byen uten bilen!", dvs. at ett eller flere områder reserveres utelukkende for fotgjengere, syklistene og kollektivtransport over minst en hel dag (dvs. fra én time før til én time etter vanlig arbeidstid). Arrangementet skal fortrinnsvis holdes tirsdag 22. september 2009.

Deltakere er velkomne til å ta kontakt med det europeiske informasjonssentret eller sin nasjonale koordinator for råd. De oppfordres også til å lese håndboken, som er utformet for å gi hjelp til den praktiske organiseringen av uken. En samling av formidlingsmateriale som inneholder de felleseuropeiske hjelpemidlene og verktøy for formidling, er tilgjengelig på www.mobilityweek.eu.

Europeisk Mobilitetsukes ærespris

Lokale myndigheter som forplikter seg overfor alle de tre kriteriene i Europeisk Mobilitetsukes charter, vil bli utnevnt til "fremragende" deltakere i kampanjen, og kan melde seg på i konkurransen om Europeisk Mobilitetsukes ærespris. Søknadene bedømmes av en uavhengig jury av eksperter, og den byen som vinner blir feiret med en høytidelig tildelingsseremoni Brussel i regi av EUs kommissær for miljø. Det er bare lokale myndigheter lokalisert i de følgende områder som har anledning til å søke: EUs 27 medlemsland, søkerland, potensielle søkerland, land som deltar i stabiliserings- og assosieringsprosessen (SAP), EØS-land og land i Det europeiske frihandelsområdet (EFTA).

Budapest: Vinner av EMUs ærespris 2008

Budapest mottok Europeisk Mobilitetsukes ærespris for 2008 for sine fremragende prestasjoner under EMU 2008 og tidligere. Byen og distriktet Budapest – som har deltatt siden 2001 – utviklet en hel rekke av arrangementer og aktiviteter for markedsføring av bærekraftig bytransport med betydelige bidrag fra lokale kunstnere og organisasjoner, inkludert to bilfrie dager etter hverandre, en konkurranse mellom kjente personligheter om den smarteste arbeidsreisemåten, en utendørs utstilling av miljøvennlige og energieffektive kjøretøyer, en konferanse om luftkvalitet og støyregistrering, og en "Fotgjengernes dag". Den ungarske hovedstaden har også innført en rekke permanente tiltak, som for eksempel en utvidelse av gågatene i sentrum, en økning av parkeringsgebyrene i bykjernen, forbedringer i infrastrukturen og driften av undergrunnsbane og trikk, åpning av nye sykkelstier og etablering av parkeringsmuligheter ved innfartsveiene med transport inn til sentrum.

Mer informasjon finnes på

www.mobilityweek.eu

Europeisk informasjonssentral
EUROCITIES

1, Square de Meeûs / BE-1000 Brussel – BELGIA
Telefon: +32 2 552 08 66 – Fax: +32 2 552 08 89
peter.staelens@eurocities.eu

Europeiske koordinatører

EUROCITIES
Prosjektkoordinator
1, square de Meeûs
BE-1000 Brussel - BELGIA
Kontakt: Mr. Peter Staelens
Telefon: +32 2 552 08 66
peter.staelens@eurocities.eu
www.eurocities.eu

ENERGIE-CITÉS
Foreningen av europeiske lokale myndigheter som arbeider for en bærekraftig lokal energipolitikk
2, Chemin de Palente – FR-25000 Besançon – FRANKRIKE
Kontakt: Mr. Olivier Lagarde
Telefon: + 33 3 81 65 37 90
olivier.lagarde@energie-cites.eu
www.energie-cites.eu/

CLIMATE ALLIANCE
Klimaalliansen av europeiske byer
Galvanistr. 28 – DE-60486 Frankfurt am Main – GERMANY
Kontakt: Mr. André Muno
Telefon: +49 69 717139 11
a.muno@climatealliance.org
www.climatealliance.org

Med politisk og økonomisk støtte fra:

EUROPAKOMMISJONEN
Generaldirektorat for miljø
200, rue de la Loi
BE-Brussel – BELGIA
Env-mobilityweek@ec.europa.eu
www.ec.europa.eu/environment

Nasjonale koordinatører

Ta kontakt med din nasjonale koordinator med ansvar for Europeisk Mobilitetsuke og "I byen uten bilen!" i ditt hjemland.

ALBANIA - edersha@moe.gov.al / ARGENTINA - buenosaires.sostenible@gmail.com / BELGIA ifa@komimo.be, mdoyen@mrbc.irisnet.be, cfecci@met.wallonie.be / BOSNIA-HERZEGOVINA - kl_minurb@blic.net / BRASIL - ruaviva@ruaviva.org.br / BULGARIA - ilievanelly@moew.government.bg / CANADA - info@carfreeday.ca / COLOMBIA - sgracia@transitobogota.gov.co / DEN TIDLIGERE JUGOSLAVISKE REPUBLIKKEN MAKEDONIA - f.ademi@moepp.gov.mk / ESTLAND - viktor.grigorjev@ekm.envir.ee / FINLAND - kaisa.makela@ymparisto.fi / FRANKRIKE - emmanuelle.mauchretien@ecologie.gouv.fr, catherine.veyer@ecologie.gouv.fr / HELLAS - p.kakolyr@yme.gov.gr / IRLAND - yvonne_butler@environ.ie / ISLAND - sigurbjorg.saemundsdottir@umh.stjr.is / ISRAEL - jonathan.heyman@gmail.com / JAPAN - mochizuki@atelierudi.com / KROATIA - kata.gojevic@mzopu.hr / KYPROS - ndikigoropoulou@environment.moa.gov.cy / LATVIA - Ilze.Krukke@vidm.gov.lv, kristine.barsevska@vidm.gov.lv / LITAUEN - n.barysiene@am.lt / LUXEMBOURG - serge.prado@cddt.lu / MALTA - emanuel.borg@gov.mt / NEDERLAND - marjon.meijer@milieudefensie.nl / NORGE - guro.berge@vegvesen.no / POLEN - aleksandra.mrowinska@mos.gov.pl, magdalena.cheda@mos.gov.pl / PORTUGAL - cristina.garcao@apambiente.pt, carla.jorge@apambiente.pt / ROMANIA - corina.lupu@anpm.ro / SERBIA OG MONTENEGRO - mirr@cowi.com / SLOVAKIA - legen@arr.sk / SLOVENIA - andrej.vuga@gov.si / SPANIA - sperlado@mma.es, diasincoche@telefonica.net / STORBRIANNIA - richard.m.evans@talktalk.net / SVEITS - info@22september.ch / SVERIGE - birgitta.malmberg@naturvard-sverket.se / TAIWAN - ga_f601004@mail.taipei.gov.tw / TSJEKKIA - eva_veverkova@env.cz / TYSKLAND - a.muno@klimabuendnis.org / UNGARN - decsi.peter@gkm.gov.hu, meszaros.imre@gkm.gov.hu / ØSTERRIKE - peter.czermak@klimabuendnis.at

Europeiske og internasjonale partnere

De følgende organisasjoner og foreninger støtter aktivt kampanjen Europeisk Mobilitetsuke:

AVERE avere@vub.ac.be / BLICC michael.sillen@respecteurope.com / CEMR angelika.poth-moegle@cce-cemr.org / CER frank. schneider@cer.be / ECF MIRR cowi.com / EDF maria.nyman@edf-feph.org / EGWA info@aevv-egwa.org / ERTICO a.brusselmans@mail.ertico.com / ETSC evgueni.pogorelov@etsc.be / European Schoolnet santi.scimeca@eun.org / Islenet pcoroyannakis@skynet.be / POLIS kvancluysen@polis-online.org / T&E dudley.curtis@transportenvironment.org / TOCEMA Europe tocema.europe@amcv.be / UITP stephanie.loozen@uitp.org / ETUC sdupressoir@etuc.org